

Verslag van de Avond van Leusden, informatieronde Samenleving over 'Sociaal Domein, begrotingsgefinancierde jeugdzorg, wijziging beleid en aanbesteding hulp bij het huishouden' op 25 juni 2014 in de raadzaal van het gemeentehuis te Leusden

Aanwezig: Fractieleden

De heren F.M.J. van Anten (GroenLinks-PvdA), C.P.W.J. Genders (VVD), C.W.M den Hertog (ChristenUnie-SGP), P.H. Lensselink (VVD), J. Mulder (D66) en M.T.M. Sturkenboom (GroenLinks-PvdA)

De dames M.G. van Eijden-Smits (CDA), S.A. den Herder C.G. (D66), J.J. van Os-Schipper (CDA) en K.E. Pouwels-Koopman (ChristenUnie-SGP)

Voorzitter

De heer W. Vos

Griffier

Mevrouw J.S.Y. Houtman

Namens college en gemeente

De heren H.A.W. van Beurden (wethouder), A.J. Dragt (wethouder) en J. Overweg (wethouder)

Insprekers

De heren H. Acherman (werkgroep Welzijn en Zorg van SMBL), J. Diepemaat (TSN), T. Hartog (FNV) en mevrouw A. Belt (SP Leusden)

Verslag: Mevrouw A.J. Schutte (MKW secretariaatsservices)

Pers: Afwezig

Publiek: Aanwezig

Agenda	Verslag
Opening	De voorzitter opent de informatieronde om 20.00 uur.
Sociaal Domein, begrotingsgefinancierde jeugdzorg, wijziging beleid en aanbesteding hulp bij het huishouden	<p>De heer Diepemaat spreekt in namens TSN. Hij meldt dat in Leusden 243 mensen huishoudelijke hulp krijgen van TSN. Er werken 86 huishoudelijke hulpen van TSN in Leusden. De gemeente kiest ervoor om na een overgangperiode van twee jaar de huishoudelijke hulp niet meer te vergoeden. Dat betekent dat gebruikers vanaf 2015 fors moeten bijbetalen. Zelfredzaamheid is een pijler van de WMO. De huishoudelijke hulp kan erger voorkomen en werkt preventief. Als inwoners huishoudelijke hulp zelf moeten betalen, maar dat niet kunnen of willen, zullen ze uiteindelijk een beroep doen op duurdere zorg.</p> <p>Door het aanbestedingsbeleid zullen meer alphaconstructies ontstaan, waar professionals niet tegenop kunnen concurreren. Het gevolg is dat banen op de tocht staan en er hulp nodig is om een andere baan te vinden of dat de huishoudelijke hulpen op termijn een bijstandsuitkering zullen ontvangen.</p> <p>Hij geeft twee alternatieven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Slimme combinaties maken en ontschotting in de zorg: bijvoorbeeld huishoudelijke hulp én begeleiding. Daar wordt al mee geëxperimenteerd in gemeenten. 2. Van indicaties op uren naar een resultaatgericht systeem. Afspraken worden dan gemaakt over het resultaat, bijvoorbeeld een schoon en leefbaar huis. Dat biedt flexibiliteit en dan kan de bezuiniging worden gehaald. Minder formele zorg, maar ook meer informele zorg en mantelzorg. <p>Met deze alternatieven worden de kosten niet afgewenteld op kwetsbare bewoners. De raadsleden willen graag informatie over pilots van combinaties van hulp en begeleiding ontvangen.</p>

De heer Diepemaat heeft de leeftijdscategorieën van de Thuiszorgcliënten niet bij de hand. Het gaat niet alleen om mensen van hoge leeftijd, maar ook om jongere mensen met geheugenproblemen en mensen die moeite hebben de regie te voeren over het huishouden. Als mensen de hulp zelf moeten betalen, zullen ze er waarschijnlijk niet voor kiezen en dan glijden ze af. In de medische zorg is het de huisarts met een signaalfunctie en in de thuiszorg de huishoudelijke hulp. Die kan erger voorkomen. De leeftijdsgrens is arbitrair.

De heer Diepemaat heeft geen zicht op het inkomen van de cliënten. Daar ligt een uitdaging voor de gemeente. Er zijn vast mensen die de huishoudelijke hulp zelf kunnen betalen, maar ook mensen die dat niet kunnen betalen.

In de Thuiszorg staat de zelfstandigheid van de cliënt voorop. Het doel is niet om de huishoudelijke hulp altijd bij de cliënt te houden. Het doel is de cliënt zelfstandiger te maken, als dat kan. Daarvoor is een instrument, de zelfstandigheidsmatrix.

Huishoudelijke hulpen zijn lager opgeleide mensen, maar zij zijn wel goed getraind. Zij weten wat ze moeten doen en worden regelmatig getraind in signaleringsfunctie. Bij een resultaatgerichte financiering zal de hulp ook de familie aanspreken. Cliënten durven dat zelf niet altijd.

Mevrouw **Belt** spreekt in namens de SP. Zij verzoekt de raad het voorgenomen besluit over de huishoudelijke hulp af te wijzen. Zij zet vraagtekens bij de snelheid waarmee het college het besluit wil doordrukken, terwijl huishoudelijke hulp een essentiële voorziening is. Bovendien zijn de vangnetregelingen onduidelijk. Zij vindt dat de aandoening bepalend moet zijn voor de hulp en niet de leeftijd of het inkomen. Sommige mensen met weinig energie krijgen ook huishoudelijke hulp, zodat het laatste restje energie niet in schoonmaken hoeft te gaan zitten, maar in andere dingen.

Het voorstel gaat ervan uit dat vrienden, burens en familie meer zullen doen, maar er wordt al veel gedaan door het netwerk, als de cliënt een netwerk heeft. Veel zorgvragers zitten echter in een isolement. Thuis hulpen zijn soms de enigen die over de vloer komen. De hulp is ervaren en onderlegd. De huishoudelijke hulp spoort de cliënt ook aan om zijn netwerk uit te breiden door bijvoorbeeld de buurvrouw uit te nodigen op moment dat de huishoudelijke hulp er ook is. Het is moeilijk om mensen naar buiten te krijgen, bijvoorbeeld wandelen. Dat zit nu ook niet bij de taken van de huishoudelijke hulp. De huishoudelijke hulp geeft informatie door aan de manager van de thuiszorg en die kijkt dan wat verder mogelijk is. Als er bij sommige cliënten geen hulp meer komt, zijn ze volledig uit het zicht.

Ook komt de regionale toewijzing van huurwoningen er aan. Dan kan het voorkomen dat iemand die een woning de begane grond nodig heeft in een andere plaats komt te wonen, ver van zijn netwerk. Op de langere termijn zal het plan meer geld kosten en het college ontslaat zichzelf van een fundamentele zorgplicht. De SP wil een ander plan.

De gesprekken met alle cliënten zullen een verhelderend traject zijn, maar het is wel jammer van de € 43.000.00, want die gaat van het budget af.

Van de 674 cliënten zijn er misschien twintig meer zelfredzaam dan gedacht wordt.

De heer **Acherman** spreekt in namens de werkgroep Welzijn en Zorg van SML. De gemeente heeft met de werkgroep gesproken over Peilnota 2 en de huishoudelijke hulp. De Peilnota is een lastig stuk om te lezen en vooral gericht op gemeente en bestuur. Die vraagt om een sociaal team, een sociaal netwerk dat in de haarvaten van de gemeente wortelt. Het gaat om preventie en vroegsignalering. Hij vindt echter dat een sociaal team niet nodig zou moeten zijn en wil aan de andere kant beginnen: niet bij de professionals, maar bij de omgeving van de hulpvragers. Hij heeft een matrix gemaakt waarin links de afnemende zelfredzaamheid staat en rechts de bijbehorende steunstructuren. Dat zou gestructureerd moeten worden.

Vroeger was de burger de consument en daar wil de gemeente vanaf. Dat is logisch. Burgers kunnen zich organiseren en zelf afspraken maken met zorgverleners. Hij ziet twee tussenvormen; burgers regelen het samen of burgers regelen het samen met gemeente en organisaties. De vraag is of burgers een keuze hebben.

Hij wil de vraag verbreden en liever onderzoeken wat mogelijk is. Hij is niet tegen betaalde hulp, maar wil kijken wat nodig is. Volgens hem hoeven niet alle betaalde diensten te blijven bestaan, maar moet er een breder 'early warning system' worden opgetuigd.

Bij de inspraak rond de coalitievorming is gevraagd mensen niet in onzekerheid te laten. De werkgroep organiseert in de Korf een informatiebijeenkomst in september of oktober a.s. over de zorg, samen met de gemeente en de Larikslaan2. Vragen van mensen worden beantwoord en inwoners kunnen hun zorgen uiten. Het is wel belangrijk dat de antwoorden van de deskundigen begrijpelijk zijn.

De heer **Hartog** spreekt in namens FNV. De afschaffing van huishoudelijke hulp 1 betekent dat mensen zonder zorg komen te zitten, terwijl het streven is mensen langer thuis te laten wonen. Een gevolg van minder uren hulp is dat mensen dood in huis liggen en pas later worden ontdekt. In Amersfoort is dat drie keer gebeurd sinds cliënten minder uren hulp krijgen.

Voor de medewerkers in de thuiszorg dreigt werkloosheid. Voor hen zal het moeilijk worden een baan te vinden. Na een periode van uitkering ontvangen ze bijstand. Als ze een partner hebben, ontvangen ze geen bijstand, maar belanden ze wellicht in armoede. Het boemerangeffect van de grotere werkloosheid is groter dan de bezuinigingen die het voorstel nu oplevert.

Als de gemeente aanbieders vraagt om in te schrijven, ondermijnt de gemeente de arbeidspositie van werknemers. Er kan minder betaald worden, de inschaling gaat omlaag en het vak van thuiszorg wordt gedegradeerd.

Thuiszorg betekent samen met de cliënt de regie houden over het eigen leven. Het hele voorstel is bezuinigen en kortetermijndenken. Het voorstel wordt gebracht als redelijk voorstel, maar een visie op langere termijn ontbreekt.

Veel hulpvragers kunnen geen beroep doen op kinderen en mantelzorgers zitten vaak al aan hun taks. Van hen kan de gemeente geen verzwaaring vragen.

Belangrijk is dat de zorg en thuiszorg gewaarborgd blijven. De nadruk zou niet moeten liggen op wijkteams en overhead. Hij zal de raadsleden ter informatie een stuk aanleveren over de aanbesteding en de organisatie van de zorg van de gemeente Hilversum.

Wethouder **Overweg** antwoordt dat de leeftijdsgrens van 85 arbitrair is. Die grens is neergelegd zodat de alleroudsten de transitie niet meer mee hoeven te maken. Uit onderzoek is gebleken dat oudere mensen een steeds kleiner netwerk krijgen. Bij de leeftijd van 85 zal de gemeente meer moeten doen, maar de gemeente zal ook de 85-jarigen vragen om te participeren. Het is een kwetsbare groep die extra aandacht nodig heeft. Het college heeft de 85-plussers onder de extra kwetsbaren geplaatst en ook de mensen die onder het basisinkomen zitten. Voor jongeren en chronisch zieken wordt apart iets geregeld. De wethouder zet zich in voor schrijnende gevallen. Hij doet zijn best de zorg op een goede manier te regelen. Het gaat ook om preventie en het voorkomen van schrijnende gevallen. Daar waar geen regie is, komt hulp, maar de vraag is of de gemeente die hulp betaalt. De gemeente houdt contact met de zorgaanbieders, ook als de cliënt zelf betaalt. Als de cliënt in huishoudelijke hulp 3 terecht komt, geldt een ander traject.

De gemeente houdt de structuur die er nu is in stand, maar met minder geld. Er komt een overgangperiode van twee jaar om de nieuwe werkwijze te ontwikkelen. Er worden geen voorzieningen en structuur afgebroken, maar er is minder geld. De huidige voorzieningen en structuur worden gebruikt en uitgebouwd. Larikslaan2 vervult een centrale rol en die blijft bestaan. Er zijn veel netwerken, zoals huisartsen, gezondheidsdienst voor onderzoek bij jeugdigen. Het doel is netwerken te verknopen en ze te benutten om zorg te geven die nodig is. Vanuit Larikslaan2 wordt gekeken hoe zich dit transformeert. Als het niet goed loopt, dan brengt het college het onderwerp na een jaar terug bij de raad.

De gemeente gaat aan de slag met het mobiliseren van de samenleving en organiseert een bijeenkomst. Doel is met burgers de zorg te verbeteren. Het gaat ook om nieuwe diensten, zoals boodschappen, wassen en strijken. De gemeente werkt hierin samen met de werkgroep Welzijn en Zorg van SMBL.

Er komt geen Peilnota 3. Het raadsvoorstel heeft een ander karakter. In de Peilnota staat de techniek en de gemeente moet de zaken goed regelen. Dat is ingewikkeld en daarom is de tekst van de Peilnota ingewikkeld en lastig te begrijpen, maar het moet zo. Het traject dat de gemeente nu doet, van de uitgangspunten voor het Sociaal Domein tot een visie komen en drie terreinen bij elkaar brengen, dat komt allemaal in een helder voorstel.

De **voorzitter** meldt dat er nog veel vragen zijn, ook over de jeugdzorg. Afsproken wordt donderdag 3 juli 20.00 uur een extra informatieronde te organiseren. Ook wordt afsproken de technische vragen schriftelijk te stellen.

Sluiting

De **voorzitter** sluit de informatieronde om 21.00 uur.